

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqov vch, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayev vch, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayev vch, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyev vch, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyev vch, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyev vch, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixojaga o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyev vch, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	134
Xaydarova Sitora Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamaldinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEXNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срожиддинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
МАМЛАКАТИМИЗДА QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHLTLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQRISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Qudrat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА.....	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIV TA'LIM MISOLIDA).....	289
Kariyeva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI.....	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI.....	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA).....	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI.....	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION.....	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW.....	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshmurovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH.....	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI.....	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH.....	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoira Azimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH SAMARADORLIGI.....	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL.....	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI.....	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH.....	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIYAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI	485
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
MINTAQADA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH.....	491
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISHDA EKOLOGIK INNOVATSIYALARNI QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI	495
Ismatov Sharofiddin Asatulloevich	

THE ESSENCE OF THE OPTIMAL COST STRATEGY	500
Sodiqov Mirakhror Abbos ugli	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TOG'-KURORT ZONALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI (CHORVOQ ERKIN TURISTIK ZONASI MISOLIDA)	504
Shomurodova Shahnoza G'ayratovna	
ICHKI AUDIT SIFATI VA SAMARADORLIGI TUSHUNCHALARINING IQTISODIY MAZMUNI HAMDA ULARNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	509
Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH VA UNI HISOBINI YURITISH.....	517
Abdullayev Abdurauf	
TIJORAT BANKLARINING RISKLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	522
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
TIJORAT BANKLARIDA KORRUPSIYAVIY-KOMPLAENS MUAMMOLARI: TAHLIL VA YECHIMLAR.....	527
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHNING SIFAT NAZORATINI HAMDA TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	532
Meliyev X.T.	
ОЦЕНКА КАЧЕСТВА СЕРВИСА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ОПРОСА.....	541
Усманова Азиза Баходировна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ORQALI MOLIVAVIY INKLYUZIVLIKNI KENGAYTIRISH.....	545
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
QURILISH KORXONALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING AHAMIYATI	550
Egamov Raxmatillo Mirolimovich, Bobobekov Davron Gafurovich	
FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS: A CLASSIFICATION BY ROLE AND RESPONSIBILITY.....	553
Khotamkulova Madina	
ФОРМИРОВАНИЕ «ТУРИСТИЧЕСКОЙ МАХАЛЛИ» КАК ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ГОСТЕВЫХ ДОМОВ УЗБЕКИСТАНА	559
Иргашева Нигина Салохиддиновна	
BANKLARDA KREDIT GAROVI BILAN ISHLASHNING XORIY ILG'OR TAJRIBASI VA UNDA O'ZBEKISTON BANKLARI AMALIYOTIDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	567
Sh. Saidov	
MILLIY UGLEROD SAVDOSI TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	573
Islamov Shoxzod Shuxrat o'g'li	
THE NECESSITY OF CREATING A BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS ROLE AND SIGNIFICANCE IN THE NATIONAL ECONOMY.....	582
Amanov Davron Ravshan ugli	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	588
Saidov Muhammadali Hakimovich, Mahammatov Hoshim, Esanbekov Diyorbek	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА БАНКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО И ПРИНЦИПАМИ ESG.....	595
Насирдинов Шарифджон Изатуллоевич	
ОЦЕНКА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭЛЕКТРОБУСА.....	600
Мухитдинов Акмал Анварович, Касимов Омил Камалович, Саидов Азамат Илхом угли	
XORIYIY TAJRIBALAR ASOSIDA DUKKAKLI DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI (HINDISTON TAJRIBASI MISOLIDA).....	608
Mirsayd Xudaybergenov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLINING FAROVONLIGI VA DAROMAD MANBALARINI STATISTIK TAHLILI	612
Mamatkulov Baxtiyor Xalmuradovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	618
<i>Muxamedjanova Maxfuza Baxodir qizi</i>	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI, MAZMUNI HAMDA KLASSIFIKATSIYASI.....	627
<i>Odiljonova Oybarchin Fayzullo qizi</i>	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ORQALI MAMLAKATIMIZ LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH TARTIBI TAHLILI.....	631
<i>Rasulova Dilfuza Valiyevna</i>	
HUDUDNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIY SALOHİYATNING O'RNI	636
<i>Avazbek Xalbekov</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SABZAVOTCHILIK TARMOG'INING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	642
<i>Sobir Xasanov</i>	
IMPACT OF REGIONAL INFRASTRUCTURE AND NATURAL RESOURCE UTILIZATION ON THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM (A DISTRICT-LEVEL ANALYSIS OF THE SAMARKAND REGION, UZBEKISTAN)	650
<i>Toyirova Shohista Bobobekovna</i>	
INNOVATION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARI	657
<i>Talapova Nargiza Baxriddinovna</i>	
BOZOR BEQARORLIGI SHAROITIDA BANK OBRO'SINI STRATEGIK RESURS SIFATIDA BARQARORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	661
<i>Yuldasheva Kamola Qosimjonovna, Ziyeva Muhtasar Mansurdjanovna</i>	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT PENSIYA TIZIMINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	667
<i>Pardayev Farrux Muzaffarovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMASIYA SHAROITIDA MENEJERLARNING RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH.....	671
<i>Sharipova Zulfiya Shokirjonovna</i>	
FUQAROLAR ISHTIROKIGA ASOSLANGAN TASHABBUSLI BUDJETLASHTIRISH TIZIMI VA UNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI	677
<i>Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna</i>	
O'ZBEKISTON QISHLOQ HUDUDLARINING BARQAROR RIVOJLANISH YO'NALISHLARIDA QISHLOQ TURIZMI VA EKOTURIZM – ASOSIY USTUVOR YO'NALISHLARI	682
<i>Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi</i>	
KORXONALARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA HISOBINING ROLI.....	691
<i>Alimbay Shamshetov</i>	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSIYALARNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	694
<i>Saule Ibragimova</i>	
ANALYSIS OF THE STATE OF ELECTRICITY GENERATION BY WIND POWER PLANTS.....	698
<i>Saidov Mash'al Samadovich</i>	
TRANSFORMING TOURISM EDUCATION IN UZBEKISTAN: AN INSTITUTIONAL ANALYSIS OF PERSONNEL TRAINING SYSTEMS.....	706
<i>Abdullakhujaev Abdukodirkhuja, Ochilova Hilola Farmonovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	713
<i>Elomonov Dadaxon Ozodullayevich</i>	
MAHALLIY BOSHQARUVDA YETAKCHILIK KONSEPSIYASI ORQALI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH (FARG'ONA VILOYATI MISOLIDA)	718
<i>Siddikov Abdusalom Abdumalikovich</i>	

NEW ECONOMIC PHENOMENA: FINANCING CONSUMPTION AND SAVINGS IN THE TRANSITION TO AN EXPECTATION ECONOMY.....	724
Isomov Bekmurod Sayfiddinovich	
XIZMAT KO'TSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK YO'NALISHIDA INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI.....	730
Sh.A.Sultonov	
MINTAQALARNING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI VA ULARNING IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	737
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH.....	741
Madraimova Marxamat Raximberganovna	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА.....	748
Усманова Зумрад Исламовна	
TITLE: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN UZBEKISTAN.....	753
Suxrobbek M. Salayev	
XORAZM VILOYATI TASHQI IQTISODIY FAOLIYATIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH VA UNI OPTIMALLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	761
Urunov Farrux Shanazarovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT AUDITI TIZIMINING STRATEGIK TRANSFORMATSIYASI: INSTITUTSIONAL ISLOHOTLAR VA RAQAMLI MONITORINGNING STRATEGIK AHAMIYATI.....	765
Turabov Baxodir To'xtamishovich	
TURIZM SOHASIDA BANDLIKNING 2025-2030-YILLARDAGI PROGNOZ PARAMETRLARI.....	770
N.I. Shermamatova	
BO'SH TURGAN DAVLAT KO'CHMAS MULK OBYEKTLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATLI JIHLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA).....	776
Sanjarov Zuxriddin Dilshod o'g'li, Astonaqulov Muzaffar Muxsin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASI BARQARORLIGINI TAVSIFLOVCHI KO'RSATKICHLAR.....	781
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
MOLIYA-KREDIT JARAYONLARI: INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASH MEXANIZMI SIFATIDA.....	787
Madaminov In'omjon Ozodovich	
YASHIL IQTISODIYOTDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI	792
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
OLIY TA'LIMDA ILMIY TADQIQOTLAR VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI SAMARADORLIGI.....	798
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
XUSUSIY MAKTABLARNING BOSHQARUV TIZIMINI QAROR QABUL TIZIMLARI VA O'RGANUVCHI ANALITIKASI YORDAMIDA YANGILASHNING YO'LLARI	802
Esanova Shohida	
MOLIYA BOZORIDA TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARIDAN FOYDALANISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	812
Abduraxmanova Matluba Maxamadaminovna	
KORXONALARDA KREDITOR QARZDORLIKNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	819
Mirzaev Ozod Furkatovich	
ЛЕКСИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ КОМПОНЕНТ ПРОДУКТИВНОЙ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ.....	824
Киличева Феруза Бешимовна	
MODERN MECHANISMS FOR MONITORING REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITAL ECONOMY	828
Karimova Shirin Zokhid qizi	

АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ МЕТОДЫ КРЕДИТНОГО СКОРИНГА ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ БЕЗ БАНКОВСКОЙ ИСТОРИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	833
Шухратова Мадинабону Икром кизи	
SHAHR EKOLGIYASI: SHAHR EKOTIZIMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH	841
Erkiniva Mukarram Olimjon qizi	
CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALARDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	845
Abdug'aniyev Oybek Akmaljon o'g'li	
KUZATUV KENGASHI XUSUSIYATLARINING KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI: NAZARIY VA KONSEPTUAL YONDASHUV.....	850
Jumayeva Go'zal Sherxon qizi	
EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH NATIJALARI NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATINI BOSHQARISHDA MUHIM AMALIY AHAMIYAT.....	854
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING O'RNI.....	858
Abduholikov Kamoldin Mahammadjonovich	
SANOAT KORXONALARINING HUDUDLAR KESIMIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI STATISTIK TAHLIL QILISH.....	862
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHNING EKOLOGIK JIHLTLARI.....	867
Qodirjonov Adxamjon Muxtorjon o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIALASHTIRISHNING XALQARO MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	872
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
SANOAT KORXONALARIDA "YASHIL" TRANSFORMATSIYA JARAYONINING XUSUSIYATLARI.....	877
Ismatulloeva Madinabonu Fozil qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI MAHSULOTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	884
Kadirova L.G.	
MAIN DIRECTIONS FOR DEVELOPING SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE REGION	887
Nasretdinova Farangis Odilovna	
THE IMPORTANCE OF MARKETING COMMUNICATIONS IN THE SERVICES SECTOR	895
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH — ICHKI TALABNI RAG'BATLANTIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH OMILI.....	900
Mustafoev G'olib Sultonmurodovich, Abruiev Abdumalik Oynazarovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH VA ULARNI QO'LLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	906
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
KORXONADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI JORIY ETISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	911
Salimova Husniya Rustamovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: BUXORO VILOYATI MISOLIDA.....	918
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI MOLIVAVIY MAHSULOTLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI ROLI	926
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA IQTISODIY O'SISH VA MEHNAT BOZORI KO'RSATKICHLARINING DINAMIKASI.....	932
Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FOYDALANUVCHI SADOQATINI SHAKLLANTIRISHNING MARKETING VA NEYROMARKETING MEXANIZMI SIFATIDA GEYMIKATSIIYA ELEMENTLARINI QO'LLASH: DODO PIZZA MOBIL ILOVASI MISOLIDA EMPIRIK TAHLIL	937
Yuldashev Jamshid Abrarovich, Daminova Nilufar Bahrom qizi	

KORXONADA XODIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILYI MEXANIZMLARINI SHAKLLANTIRISH	945
Sadriddinova Sevinchxon Sadriddin qizi	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA XODIMLAR MOTIVATSIYASI VA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	948
Murodova Zilola Asatulla qizi	
KUZATILMAYDIGAN IQTISODIYOT TUSHUNCHASI, SHAKLLARI, TURLARI VA YUZAGA KELISH OMILLARI.....	952
Abdullayev Shavkat Nasriddinovich	
NODAVLAT OLIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINI SHAKLLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	959
Yaqubova Nodira Olim qizi	
РАЗВИТИЕ, РИСКИ, ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСТОЙЧИВОСТИ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	964
Бабаджанова Лола Шопулатовна, Срождиддинова Зарина Хайриддиновна	
KOMPANIYALARNING FOND BOZORIDAGI ISHTIROKINI RAG'BATLANTIRISH AHAMIYATI.....	970
Mamataliyev Bobur Saidnazar o'g'li	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA INTELLEKTUAL TA'MINOT ZANJIRI TEXNOLOGIYALARINING XALQARO TADBIRKORLIKDAGI O'RNI	977
Xudayberdiyev Otabek Absalomovich	
HUDUD IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARINING INSTITUTSIONAL SALOHİYATI: NAZARIY TALQIN VA YAPONIYA, GERMANIYA, XITOIY TAJRIBASI	983
Bekchanov Davron Masharipovich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH VA MEHNAT FAOLIYATI UNUMDORLIGINING IQTISODIY YUKSALISHDAGI O'RNI.....	988
Anvarova Lobarxon	
TURIZM SOHASIDA HAYOT SUG'URTASI TIZIMINING IQTISODIY-HUQUQIY ASOSLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI: XALQARO TAJRIBA VA MILLIY AMALIYOT	992
J.Kamalova	
MADANIYAT SOHASI MUASSASALARINI AUDITDAN O'TKAZISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	999
Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISH ASOSIY YO'NALISHLARI.....	1004
Nazarov Sanjar Nasridinovich	
KORXONALARDA MARKETING MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MOHIYATI VA AHAMIYATI (BUXORO VILOYATI KORXONALARI MISOLIDA).....	1009
Sirojov Oxunjon Odil o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA ISH BILAN BANDLIKNI RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEXANIZMLARI	1015
Bobojonov To'liqinbek Maxmud o'g'li	
ERKIN IQTISODIY ZONALAR UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV VA INVESTITSIYA MONITORINGINING MUALLIFLIK MODELİ	1020
Abdiyev Alimardon Chorshanbiyevich, Shamsiyeva Ruxsora Nasirovna	
IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	1025
Kunduzova Kumrixon Ibragimovna, Jo'rayev Asadbek Anvarjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ СРЕДЫ ДЛЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ	1031
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
THE ADDITIONALITY GAP: EVALUATING THE SYNERGY BETWEEN GREEN FINANCE AND MACROECONOMIC STABILITY IN EMERGING ECONOMIES	1036
Ataxanov Umidbek Olimovich	

АХОЛИНИ ИJTIMOИЙ НИМОЙА ҚИЛИШ ТИЗИМИДА СУН'ИЙ ИНТЕЛЛЕКТ: О'ЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI MISOLIDA JORIЙ ETISH IMKONIYATLARI VA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH MASALALARI	1042
Xidirbayev Baxrom Baxtiyarovich	
OROL BO'YI MINTAQASIDA IQLIM O'ZGARISHINING IJTIMOИЙ-IQTISODIЙ OQIBATLARI VA ZAIF AHOLI QATLAMLARIGA TA'SIRI	1047
Madenova Elmira Nzamatdinovna	
УЛУЧШЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ ЧЕРЕЗ ЦИФРОВИЗАЦИЮ В ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ: СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ ОБЗОР	1052
Эргашев Мухиббек Аслам угли	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KIMYO SANOATI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	1057
Xaydarova Kamola Axinjanovna, Umaraliyev Asliddin Faxriddin o'g'li	
BARQAROR IQTISODIЙ O'SISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" LIZINGNI JORIЙ ETISH IMKONIYATLARI	1062
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
ПРЕФЕРЕНЦИИ И РИСКИ УЗБЕКИСТАНА ОТ ИНИЦИАТИВЫ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ПУТЬ»	1067
Wang Jianhong, Наров Улугбек Ирискулович	
DAVLATNING IQTISODIЙ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO TAJRIBALARDAN FOYDALANISH.....	1071
Karimov Ulug'bek Mirzajon o'g'li	
TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI	1075
Quralov Nurxissa Iles o'g'li	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIЙ MEХANIZMI.....	1082
Haydarov Jasur Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATINING ISTIQBOLLARI.....	1087
Mamatov Xabibulla Mamatovich	
O'ZBEKISTON ZIYORAT TURIZMI BRENДИNI SHAKLLANTIRISHDA MUQADDAS QADAMJOLARNING MARKETING SALOHİYATI	1091
Turayev Ziyadulla Norsoatovich	
ASOSIY KAPITALGA YO'NALTIRILGAN INVESTISIYALARNI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI TAKOMILLASHTIRISH	1095
Xoshimov Sobir Murtazayevich	
KREATIV IQTISODIYOTNING TARKIBI, TASNIFI VA RIVOJLANTIRISH OMILLARI.....	1103
Daminova Madinaxon Bahromjon qizi	
TURIZM TURLARINI DIVERSIFIKATSİYALASHDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	1110
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
O'ZBEKISTONDA OBLIGATSIYALAR BOZORINING RIVOJLANISHI VA UNING IQTISODIЙ AHAMIYATI	1117
Muxammedova Zarina Murodovna	
SUG'ORILADIGAN YERLARNING EKOLOGIK HOLATINI YAXSHILASHNING IQTISODIЙ MEХANIZMINI TAKOMILLASHTIRISHDA JAHON TAJRIBALARI	1121
Sultonov Xudoyshukur G'ayratovich	
IQTISODIЙ RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIЙ TAJRIBASI.....	1126
Xaydarov Ravshan Xikmatullaevich	
ВЛИЯНИЕ ТОРГОВОГО БАЛАНСА УЗБЕКИСТАНА И КИТАЯ НА РАЗЛИЧНЫЕ ОТРАСЛИ.....	1131
He Xiaoqu, Уркинбаев Т. А.	
РОЛЬ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В РЕФОРМИРОВАНИИ ЭКОНОМИК СТРАН ПЕРЕХОДНОГО ТИПА	1135
Qian Xuanhong, Наров Улугбек Ирискулович	
"YASHIRIN IQTISODIYOT"NING ULUSHINI QISQARTIRISHDA AUDITNING O'RNI	1140
Qo'shmatov Otaxon Qurbonaliyevich	

TRANSFERRING PORT MULTIMODAL COORDINATION CAPABILITIES ACROSS INSTITUTIONAL CONTEXTS: LOCALIZATION MECHANISMS IN THE CHINA-UZBEKISTAN LOGISTICS CORRIDOR.....	1146
Mu Zhendi	
TURIZM XIZMATLARINING SIFATINI OSHIRISH ORQALI MEHMONDO'STLIK INDUSTRIYASINI RIVOJLANTIRISH.....	1156
Z.T. Bakayev	
ESG-ПРИНЦИПЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ УЗБЕКИСТАНА: ОТ ПЕРВЫХ ИНИЦИАТИВ К ФОРМИРОВАНИЮ УСТОЙЧИВОЙ МОДЕЛИ ОТРАСЛИ.....	1161
Аблаева Валентина Борисовна	
KAMBAG'ALLIK DARAJASINI PASAYTIRISHDA ISHLAB CHIQRISH FAOLIYATINI KENGAYTIRISHNING O'RNI	1169
Saparov Murod Irgashovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH VA IQTISODIY O'SISH O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK: EKONOMETRIK TAHLIL.....	1173
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
"2025-YIL YAKUNI BO'YICHA O'ZBEKISTONDA INFLYATSIYA OMILLARI: IMF VA MARKAZIY BANK MA'LUMOTLARI TAHLILI"	1177
Ergashev E'zozbek Umirzakovich, Vaxabov A.V.	
KORXONANING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQOBAT RAZVEDKASIDAN FOYDALANISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	1183
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA AHOLI MIGRATSIYASI TAHLILI (2010-2024 YILLAR).....	1188
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
ВОПРОСЫ ПРИМЕНЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАН	1192
Аман Тургунович Кенжабаев, Бахтияр Бадриддинович Садриддинов	
SANOAT KORXONALARIDA YASHIL IQTISODIY FAOLIYATNI BAHOLASH USULLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1200
Zuxurova Nargiza Abdusattarovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IPOTEKANI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH AMALIYOTI.....	1204
Berdinazarov Zafar Ulashovich, Xayitov Bobirbek Ergashevich	
XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQ IKKIYOQLAMA SOLIQQA TORTISHNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARINING TAHLILI.....	1212
Rajapov Shuxrat Zaripbayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA YASHIL IQTISODIYOTNING HOZIRGI HOLATI VA YASHIL TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	1221
Sharofitdinov Shaxzod Damin o'g'li	
TOSHKENT SHAHRIDA EKOLOGIK HOLAT YOMONLASHUVINING TASHQI INVESTITSIYALARGA TA'SIRI.....	1228
Poyonov Jamshid	
RAQAMLI TURIZM PLATFORMALARIDA KONTENT TAHLILI HAMDA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	1232
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OLIY TA'LIM SOHASIDA INVESTITSION RISKLARNI BAHOLASH TENDENSIYALARI.....	1240
Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA SIRKULAR BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1246
Utegenov Ilham Baxtiyarovich	
GO'SHT YETISHTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ORQALI ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH (JIZZAX VILOYATI MISOLIDA)	1250
Otabekov Javdod Nurulla o'g'li	

O'ZBEKISTONDA TASHQI AUDIT TIZIMINING RIVOJLANISHI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1256
Ibayev Xo'jabek, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASES OF THE DEVELOPMENT OF SEPARATE SEGMENTS ... OF REGIONAL BUSINESS TOURISM	1261
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA "YASHIL" TRANSFORMATSIYANING XUSUSIYATLARI	1267
Tabayev Azamat Zaripbayevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	1272
Babanazarova Gulzar Ziuatdinovna	
EKOLOGIK SOLIQLARNI HISOBLASH VA UN DARISH METODOLOGIK ASOSLARINI YARATISH	1276
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich	
IQTISODIYOTDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIK SANOAT ZONALARINI TASHKIL ETISHNING IQTISODIY VA IJTIMOY AHAMIYATI	1281
Fayziyeva Iroda Shuhrat qizi	
CAPITAL ADEQUACY AND FINANCIAL STABILITY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN	1286
Shokhrukh Komilov	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA TURIZM SOHASINI STATISTIK BAHOLASH METODOLOGIYASI	1291
Jumanova Zilola Tuychiyevna, Sur'atova Mohiraxon Shavkat qizi	
AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANISHINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	1296
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA HUDUDIY TAMOYILLARNING O'RNI	1300
Abduraimov Dilshod Muratkulovich	
ENHANCING STRATEGIC MANAGEMENT IN TOURISM SERVICE ENTERPRISES IN UZBEKISTAN: A SWOT-BASED ANALYSIS	1304
Mustafakulova Sitara Shukhratovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARIDA AXBOROT TIZIMLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MOLIVAVIY BARQARORLIKKA ERISHISH YO'NALISHLARI	1310
Maxmudov Abduxalil Abduraxmon o'g'li	
O'ZBEKISTON AHOLISI JINSI NISBATINING HUDUDIY VA YOSH FARQLANISHINI STATISTIK TADQIQI	1314
Toshmatov Zoyir Xudayberganovich, Begalova Durдона Baxodirovna	
MAMLAKATDA INVESTITSIYA MUHITNI YAXSHILASH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISH YO'LLARI	1321
Roza Xudaybergenova	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLI BANDLIGINING INNOVATSION VA MOSLASHUVCHAN SHAKLLARINI RIVOJLANTIRISH	1326
Umarova Gulandom Tumanovna	
ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО В КОММУНАЛЬНОЙ СФЕРЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ОПЫТА КИТАЯ И ВЕЛИКОБРИТАНИИ И ВОЗМОЖНОСТИ УЗБЕКИСТАНА	1330
Гулмаматова Дурдона Шерали кизи	
KONSTRUKTIV MASALANI YECHISH USLUBI	1334
Azimov Alisher, Sabirova Dildora, Tairova Nafisa	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ КОНСОЛИДИРОВАННОЙ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	1338
Махмудова Наргиза Давлят кизи	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYALAR JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BUXGALTERIYA HISOBIDAGI TA'SIRI	1343
Mardonov Mamed Shavkatovich, Suyunov Raxmatillo Raximberdi o'g'li	
АНАЛИЗ И СПОСОБЫ ПОВЫШЕНИЯ ФИНАНСОВО-ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ	1347
Ахмедова Азиза Тохириевна	

MAKROIQTISODIY TEBRANISHLAR VA IQTISODIY SIKLLAR: SABABLARI VA RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	1352
Muxammedov Murod Muxamedovich	
O'ZBEKISTONDA VAZIRLIK VA IDORALARDA ICHKI AUDIT XIZMATLARI FAOLIYATINI BAHOLASH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	1356
Ibragimova Muxlisa Abdulxakimovna	
HUDUDNING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDA TURISTIK-REKREATSION SALOHİYATNING MAZMUNI VA ILMIY TALQINI.....	1362
Usmanova Zumrad Islamovna	
ВЛИЯНИЕ ТОРГОВОГО БАЛАНСА УЗБЕКИСТАНА И КИТАЯ НА РАЗЛИЧНЫЕ ОТРАСЛИ.....	1366
He Xiaocu, Уркинбаев Т. А.	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI KREDITLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA MOLIYAVIY JIHATLARI TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI.....	1370
Ruziyeva Dilobar Isomjonovna, No'monova Hilola Muftillo qizi	
SUG'URTA VA FOND BOZORLARI O'RTASIDAGI O'ZARO INTEGRATSIYA BO'YICHA XORIY TAJRIBASI.....	1375
Kengesbaeva Suluxan Maxsetbay qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ ЭКСПОРТА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕГО РОЛЬ В РАЗВИТИИ РЕГИОНА.....	1380
Тулибаева Камола	
АНАЛИЗ ЛИКВИДНОСТИ БАНКОВ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ.....	1385
Ходжаева Феруза Авазхановна	
XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO TAHLILI VA ISTIQBOLLARI.....	1389
Qurbanov Feruz Bahramovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA INSON KAPITALINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY VAZIFALARI.....	1395
Alimova Oydin Baxtiyarovna	
OUTSOURCING: A MODERN WAY TO INCREASE THE EFFICIENCY OF ENTERPRISES.....	1402
Dauletaliyeva Aymereke Sagievna	
O'ZBEKISTONDA YUK VAGONLARINI ISHLAB CHIQRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1406
Kaydarov Ismatulla	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION FAOLIYATNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA INNOVATSION INFRATUZILMANING RIVOJLANISHI.....	1412
Tursunova Nazokat Tolibjonovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA AKTIVLAR SIFATINI MUSTAQIL BAHOLASH (AQR) MARKAZINI TASHKIL ETISH IMKONIYATLARI.....	1418
Suxrob G'aybulloev	
DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATINING BUDJET MABLAG'LARIDAN OQILONA FOYDALANISHNI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	1427
Esenbayeva Biybinaz Maxmut qizi, Kosimova Gulyor Axmatovna	
INNOVATSION MENEJMENT METODOLOGIYASI: NAZARIY ASOSLARI VA ZAMONAVIY BOSHQARUV TIZIMIDAGI AHAMIYATI.....	1432
Atamatov Abduxalil Salomovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIGA INVESTITSİYALARNI "CROWD INVESTING" PLATFORMALARI ORQALI JALB ETISH.....	1437
Ibragimov G'anjon G'ayratovich	
TURIZM KLASSTERLARINING EVOLUTSIYASI: AN'ANAVIY MAJMUALARDAN RAQAMLI KLASSTERLARGACHA.....	1441
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi	
IPO O'TKAZISH BOSQICHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI TAHLILI.....	1446
Mamatmurodov Alisher Saparboyevich	

IPO O‘TKAZISH BOSQICHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O‘ZBEKISTON AMALIYOTI TAHLILI

Mamatmurodov Alisher Saparboyevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Mustaqil tadqiqotchisi

Email: alishersm27@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada IPO o‘tkazish bosqichlari xalqaro tajriba va O‘zbekiston amaliyoti kesimida huquqiy-institutsional yondashuv asosida tahlil qilinadi. Tadqiqotda pre-IPO tayyorgarlik, huquqiy rasmiylashtirish, listing va marketing, joylashtirish hamda post-IPO disclosure bosqichlarining mazmuni izchil yoritiladi. AQSh, Buyuk Britaniya va Yevropa Ittifoqi tajribasi bilan qiyoslash orqali O‘zbekiston amaliyotidagi kuchli jihatlar va takomillashtirish ehtiyojlari aniqlanadi. Xulosada IPO readiness, oshkoralik, raqamlashtirish va institutsional muvofiqlashtirishni kuchaytirishga doir amaliy xulosalar beriladi.

Kalit so‘zlar: IPO, ommaviy aksiyalar taklifi, kapital bozori, prospekt, oshkoralik, listing, korporativ boshqaruv.

Abstract. This article examines the stages of conducting an IPO through a legal and institutional lens, comparing international practice with Uzbekistan’s experience. It consistently addresses pre-IPO preparation, legal formalization, listing and marketing, placement, and post-IPO disclosure requirements. A comparison with the approaches of the United States, the United Kingdom, and the European Union highlights both the strengths of the Uzbek model and the areas that require refinement. The conclusion formulates practical implications for strengthening IPO readiness, transparency, digitalization, and institutional coordination.

Key words: IPO, public offering, capital market, prospectus, disclosure, listing, corporate governance.

Аннотация. В статье этапы проведения IPO анализируются на основе правового и институционального подхода в разрезе международного опыта и практики Узбекистана. Последовательно раскрываются содержание подготовки к IPO, юридического оформления, листинга и маркетинга, размещения, а также режима раскрытия информации после IPO. Сопоставление с практикой США, Великобритании и Европейского союза позволяет выявить сильные стороны и направления совершенствования национальной модели. В заключении сформулированы практические выводы по усилению IPO readiness, прозрачности, цифровизации и институциональной координации.

Ключевые слова: IPO, публичное размещение акций, рынок капитала, проспект эмиссии, раскрытие информации, листинг, корпоративное управление.

KIRISH

Initial Public Offering (IPO) — kompaniyaning aksiyalarini ilk bor ommaviy ravishda taklif etishi va natijada “xususiy” maqomdan “ommaviy” (public) bozor intizomi, oshkoralik va hisobdorlik talablariga bo‘ysunadigan maqomga o‘tishini anglatadi. IPOning iqtisodiy mohiyati kapital jalb qilish, mulkchilik strukturasi qayta tashkil etish, likvidlik va bozor bahosini shakllantirishga qaratilgan bo‘lsa, huquqiy mohiyati investorlarni himoya qiluvchi majburiy axborot oshkor etish (disclosure), muomala integriteti va korporativ boshqaruv kafolatlari bilan ifodalanadi. Masalan, AQSh amaliyotida “going public” kompaniya IPO orqali ommaga aksiyalar sotishi, biroq bu jarayon “registration statement”ni topshirish va u kuchga kirgandan keyingina sotuvni amalga oshirish sharti bilan bog‘langan; IPOdan keyin kompaniya muntazam ommaviy hisobot berish majburiyatlariga tushadi. [20]

IPO protsedurasi kapital bozorida “ishonch infratuzilmasi”ni yaratadi: investor qarori uchun zarur axborot assimetriyasini kamaytirish, risklarni oshkor qilish, emissiya shartlari va emitentning huquqiy holatini aniqlashtirish kabi funksiyalar prospekt (EU) yoki ro‘yxatdan o‘tuvchi hujjatlar (AQSh) orqali institutlashtiriladi. Yevropa Ittifoqi prospekt rejimida, xususan, ommaga taklif yoki tartibga solingan bozorda savdoga qabul qilishdan oldin prospekt e‘lon qilinishi, u vakolatli organ tomonidan tasdiqlanishi hamda prospektning o‘zi va undan kelib chiquvchi hujjatlarning onlayn muhitda ommaga qulay taqdim etilishi nazarda tutiladi. [15]

IPO bosqichlarini o‘rganishning dolzarbligi shundaki, jarayonning har bir “bosqich”i amalda investorlar huquqlarini muhofaza qiluvchi huquqiy mexanizm (mas’uliyat, taqiq va ruxsatlar, protsessual muddatlar) hamda

institutsional mexanizm (regulyator, birja, depozitariy, auditor, investitsiya vositachisi) bilan mustahkamlanadi. Korporativ boshqaruv standartlarining o'zi ham shu mantiqni qo'llab-quvvatlaydi: global tamoyillar huquqiy va institutsional tizimni takomillashtirish, shu jumladan birjalar, investorlar va korporatsiyalar uchun amaliy yo'l-yo'riqlar berishini ta'kidlaydi. [6]

Tadqiqot maqsadi — IPO o'tkazish bosqichlarini huquqiy va qiyosiy tahlil asosida tizimli yoritish, xalqaro tajriba bilan O'zbekiston amaliyotini solishtirish hamda takomillashtirish bo'yicha amaliy xulosalar ishlab chiqishdir. Tadqiqot obyekti — IPO jarayoni; predmeti — IPO bosqichlari va ularni tartibga soluvchi huquqiy-institutsional mexanizmlar.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

IPO o'tkazish bosqichlari bo'yicha ilmiy adabiyotlarda ushbu jarayon murakkab, ko'p bosqichli va institutsional jihatdan tartibga solingan tizim sifatida talqin qilinadi. Xalqaro tajribada IPO jarayoni odatda tayyorgarlik, baholash va joylashtirish bosqichlarini o'z ichiga oladi, bunda har bir bosqichda axborot shaffofligi, investor ishonchi va bozor mexanizmlari muhim rol o'ynaydi.

Chen, Morrison va Wilhelm 2014-yilda IPO jarayonida qo'llaniladigan asosiy mexanizmlar — bookbuilding va auksion usullarini tahlil qilib, zamonaviy IPO amaliyotida bookbuilding usuli ustunlik qilayotganini asoslab bergan. Ularning fikricha, bookbuilding jarayoni investorlar talabini aniqlash va narxni optimal shakllantirish imkonini beradi, bu esa IPOning muvaffaqiyatli o'tishini ta'minlaydi. Shu bilan birga, ular IPO mexanizmlarining evolyutsiyasi kelajakda yanada shaffof va raqamlashtirilgan modellarga o'tishini ko'rsatadi.

IPO jarayonining muhim bosqichlaridan biri — huquqiy va axborot ochiqligi talablariga rioya qilishdir. Rodriguez va Petroski 2007-yilda AQSh tajribasini tahlil qilib, Section 11 doirasida direktorlar uchun due diligence himoyasining ahamiyatini ko'rsatadi. Ularning ta'kidlashicha, IPO prospektida berilgan ma'lumotlarning to'g'riligi va to'liqligi uchun mas'uliyat yuqori bo'lib, kompaniya rahbariyati va ishtirokchilar chuqur tekshiruv jarayonini amalga oshirishi shart. Bu esa IPOning institutsional ishonchligini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Simsek 2025-yilda IPO prospektlarida ixtiyoriy axborot ochiqligi omillarini tizimli tahlil qilib, kompaniyalar tomonidan qo'shimcha ma'lumotlarni oshkor etish investorlar ishonchini kuchaytirishini asoslab bergan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, yuqori darajadagi disclosure siyosati IPO narxlash samaradorligini oshiradi va axborot assimetriyasini kamaytiradi. Bu holat IPO jarayonining baholash bosqichida ayniqsa muhim ahamiyat kasb etadi.

IPO jarayonining huquqiy asoslari AQSh qonunchiligida aniq belgilangan bo'lib, xususan 15 U.S.C. § 77e moddasi qimmatli qog'ozlarni ommaviy taklif qilish jarayonida qat'iy talablarni o'rnatadi. Ushbu norma IPOni ro'yxatdan o'tkazish, ma'lumotlarni oshkor etish va investorlarni himoya qilishga qaratilgan. Bu kabi huquqiy mexanizmlar IPO jarayonining shaffofligi va ishonchligini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi.

Yuqoridagi yondashuvlar asosida IPO o'tkazish bosqichlarini quyidagicha umumlashtirish mumkin: dastlabki tayyorgarlik (kompaniyani restrukturizatsiya qilish va audit), baholash va narxlash (bookbuilding yoki boshqa mexanizmlar orqali), hamda aksiyalarni joylashtirish va savdoga chiqarish bosqichlari. Xalqaro tajribada ushbu bosqichlar aniq tartibga solingan bo'lsa, O'zbekiston amaliyotida IPO bozori rivojlanish bosqichida bo'lib, institutsional infratuzilmani takomillashtirish, axborot ochiqligini oshirish va huquqiy bazani kuchaytirish dolzarb masalalar hisoblanadi.

Shunday qilib, IPO jarayoni nafaqat moliyaviy instrument, balki murakkab institutsional tizim bo'lib, uning samaradorligi xalqaro tajribada shakllangan mexanizmlarni milliy sharoitga moslashtirish darajasiga bog'liqdir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot formal-yuridik tahlilga tayandi. IPOni tartibga soluvchi normativ hujjatlar (prospekt/risola, emissiya, ro'yxatdan o'tkazish, oshkoralik va bozor intizomi) normativ mazmunan sharhlanib, bosqichlar bo'yicha "huquqiy vazifalar" ajratildi. [8, 9, 10]

Qiyosiy-huquqiy tahlil doirasida AQSh, Buyuk Britaniya va Yevropa Ittifoqidagi IPO jarayon zanjirida (1) ro'yxatdan o'tish va approval rejimi, (2) listing va marketing, (3) post-IPO disclosure hamda bozor suiiste'mollariga qarshi rejimlar o'zaro taqqoslandi. [4, 15, 20]

Tizimli yondashuv IPOni ketma-ket jarayon sifatida modellashtirdi: har bir bosqich keyingi bosqichning huquqiy sharti va iqtisodiy poydevorini yaratishi (masalan, pre-IPO due diligence – prospekt sifati – narxni shakllantirish – post-IPO ishonch) prinsipidan kelib chiqildi. Prosesual tizimlashtirish O'zbekiston normativ bazasidagi "emissiya bosqichlari" ro'yxati bilan moslashtirildi. [8]

Statistik ma'lumotlar va empirik ko'rsatkichlar qo'llanilmadi; xulosalar normativ mantiq, institutsional dizayn va huquqiy arxitektura taqqosiga asoslandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bosqichlarning umumiy modeli. IPO amaliyotini bosqichlarga ajratish faqat “protsedurani sanash” emas: har bir bosqich (i) axborot assimetriyasi va ishonch muammosini hal qiladi, (ii) ma’lum subyektlar (regulyator, birja, depozitariy, professional vositachilar) vakolatlarini ishga tushiradi, (iii) huquqiy risklarni (noto’g’ri oshkor etish, manipulyatsiya, insayderlik) kamaytiruvchi taqiqlar va majburiyatlarni faollashtiradi. Yevropa prospekt rejimida prospektni ommaga e’lon qilish va vakolatli organ tomonidan tasdiqlash, shuningdek, prospektni elektron shaklda ommaga qulay “publikatsiya” qilish talablari aynan shu “ishonch arxitekturasi”ni institutlashiradi. [15]

Quyidagi 1-jadvalda IPO o’tkazish bosqichlarining huquqiy-institutsional tavsifi jamlangan (1-jadval).

1-jadval. IPO o’tkazish bosqichlarining huquqiy-institutsional tavsifi¹

Bosqich	Asosiy mazmun	Asosiy subyektlar	Huquqiy vazifa	Kutiladigan natija
Pre-IPO tayyorgarlik	Korporativ boshqaruv, audit, axborot siyosati va investitsion tezisni ommaviy bozorga moslashtirish.	Emitent, auditor, yuridik maslahatchi, investitsiya vositachisi.	Disclosure sifati va keyingi hujjatlarning ishonchligini tayyorlash.	Emitentning IPOga institutsional tayyorgarligi kuchayadi.
Huquqiy rasmiylashtirish	Emissiya qarori, risola yoki prospekt, ro’yxatdan o’tkazish va tasdiqlash tartiblarini rasmiylashtirish.	Emitent, regulyator, birja, depozitariy.	Investor uchun majburiy axborot paketini va javobgarlik konturini shakllantirish.	Taklifning qonuniyligi va protsessual aniqligi ta’minlanadi.
Listing va marketing	Birja maydoniga chiqish, investorlar bilan kommunikatsiya va narxni shakllantirish jarayonini tashkil etish.	Birja, investitsiya vositachisi, institutsional investorlar.	Marketingni oshkorlik va kommunikatsion cheklovlar bilan muvofiqashtirish.	Talab signallari yig’iladi va bozor baholanishi yuzaga keladi.
Joylashtirish	Ommaviy taklifni amaliy sotuvga aylantirish, obuna, hisob-kitob va hisobga olish amallarini bajarish.	Emitent, investorlar, brokerlar, markaziy depozitariy.	Savdo qarorini zarur axborot bilan bog’lash va huquqiy hisobni yuritish.	Aksiyalar muomalaga kiradi va kapital jalb qilinadi.
Post-IPO disclosure	Davriy va joriy hisobot, inside information hamda bozor integriteti talablarini bajarish.	Emitent, regulyator, birja, aksiyadorlar.	Doimiy oshkorlik va bozor intizomini ta’minlash.	Investor ishonchi va listing barqarorligi saqlanadi.

1-jadval ma’lumotlari shuni ko’rsatadiki, IPO bosqichlari o’zaro uzviy bog’langan bo’lib, har bir keyingi bosqich avvalgisida yaratilgan oshkorlik, huquqiy ishonch va institutsional tayyorgarlikka tayanadi. Shu sababli IPO muvaffaqiyati faqat joylashtirish paytiga emas, balki tayyorgarlik va post-IPO nazoratning qanchalik puxta tashkil etilganiga ham bog’liq.

A) Pre-IPO bosqichi: kompaniyaning IPOga tayyorgarligi (korporativ boshqaruv, audit, strategiya, investitsion tezis). Xalqaro tajribada pre-IPO bosqichining markaziy vazifasi — kompaniyani “ommaviy nazorat”ga (omma nazorati) tayyorlash: korporativ boshqaruv organlari, ichki nazorat, axborot siyosati, manfaatlar to’qnashuvi (conflict of interest) protokollari, dividend siyosati, moliyaviy hisobot sifati va yuridik “compliance”ni standartlashtirish orqali bozor ishonchini oldindan qurishdir. Bu bosqich iqtisodiy jihatdan “kapital narxi” (cost of equity)ni pasaytirishga xizmat qiladi: investor uchun tushunarlilik va tekshirilganlik oshgan sari risk premium mantiqan qisqaradi (bu yerda statistik emas, institut dizayniga oid tamoyil nazarda tutiladi). Korporativ boshqaruv bo’yicha global tamoyillar ham korporativ boshqaruv tizimini yaxshilash bo’yicha huquqiy-institutsional “building blocks”ni belgilashini qayd etadi. [6]

Pre-IPO bosqichida nazorat qiluvchi professional ishtirokchilar (yuridik maslahatchilar, auditorlar, investitsiya banklari/underwriterlar) jalb qilinadi. Underwriter tanlash va keng qamrovli due diligence — prospekt/ro’yxatdan o’tuvchi hujjatning haqqoniyligi va to’liqligini ta’minlovchi markaziy texnika bo’lib, amaliyotda (xususan, AQSh mas’uliyat rejimida) noto’g’ri yoki chalg’ituvchi oshkor etish uchun javobgarlik riskini kamaytirish vositasi sifatida ishlaydi. Due diligence “himoya” mexanizmi sifatida, ayniqsa ro’yxatdan o’tuvchi hujjatga tayangan investor da’volari kontekstida, direktorlar va boshqa ishtirokchilarning ehtiyotkorlik standartlari bilan bog’lanadi. [17]

1 Muallif ishlanmasi

Pre-IPOda “investitsion tezis” (investitsion hikoya) ishlab chiqilishi alohida ahamiyatga ega: u marketing materiali emas, balki keyingi bosqichlarda prospekt/ro'yxatdan o'tuvchi hujjat, roadshow, investor savollari va post-IPO disclosure o'rtasida mantiqiy izchillikni ta'minlaydigan “normativga mos narrativ”dir. Yevropa prospekt rejimi prospektida investor tushunishi uchun zarur “kalit axborot”ni jamlovchi “summary” bo'lishi, u boshqa qismlar bilan birga o'qilishi lozimligini belgilab, investitsion tezisning huquqiy “chegaralari”ni ham bilvosita chizadi. [15]

O'zbekiston amaliyotida pre-IPO tayyorgarlikning huquqiy poydevori ikki qatlamdan iborat: (1) aksiyadorlik jamiyatining korporativ arxitekturasini va aksiyadorlar huquqlarini ta'minlovchi normalar; (2) kapital bozorini tartibga soluvchi organning nazorat va litsenziyalash vakolatlari. Aksiyadorlik jamiyatlarida ustav fondini qo'shimcha aksiyalar joylashtirish orqali ko'paytirish masalasi, qoida tariqasida, aksiyadorlar umumiy yig'ilishi (yoki ustavga ko'ra kuzatuv kengashi) vakolatiga kiritiladi; qarorda joylashtiriladigan aksiyalar soni, joylashtirish shartlari va imtiyozli huquqlar, shu jumladan joylashtirish bahosi kabi parametrlar nazarda tutilishi talab etiladi. [7]

Korporativ boshqaruvni “public kompaniya” talablariga yaqinlashtiruvchi muhim instrument sifatida Corporate Governance Code (Korporativ boshqaruv kodeksi) aksiyadorlik jamiyatlarida ichki hujjatlar (axborot siyosati, ichki nazorat, dividend siyosati, manfaatlar to'qnashuvi holatida harakatlar tartibi)ni ishlab chiqishni nazarda tutishi qayd etilgan. [12]

Kapital bozori regulatori sifatida O'zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligi kapital bozori infratuzilmasi va professional faoliyatni muvofiqlashtiruvchi markaziy institut sifatida namoyon bo'ladi; bu esa emissiya va bozor nazorati mexanizmlarini markazlashtiruvchi “institutsonal tayanch” vazifasini bajaradi. [13]

B) Huquqiy rasmiylashtirish bosqichi: aksiyalar emissiyasi to'g'risida qaror, prospekt/risola, hujjatlarni taqdim etish va ro'yxatdan o'tkazish. Xalqaro amaliyotda huquqiy rasmiylashtirish IPOning “yuragi” bo'lib, aynan shu bosqichda investorga taqdim etiladigan axborotning minimal standarti va javobgarlik konturi shakllanadi. AQShda AQSh Qimmatli qog'ozlar va birjalar komissiyasi (SEC) talqiniga ko'ra, ommaviy ro'yxatdan o'tgan taklifni o'tkazish uchun “registration statement” topshirilishi, taklif qilinadigan qimmatli qog'ozlar bo'yicha sotuv esa hujjat “effective” deb e'lon qilinmaguncha amalga oshirilmasligi ta'kidlanadi. [20]

Securities Act doirasidagi kommunikatsion cheklolar pre-filing, waiting (pre-effective) va post-effective davrlarga ajratilishi mumkinligi (ya'ni “gun-jumping” riskini vaqt bo'yicha boshqarish) IPO huquqiy rasmiylashtirishining ajralmas jihati: waiting period — ro'yxatdan o'tuvchi hujjat topshirilgandan keyin SEC uni kuchga kiritishini kutish davri bo'lib, ushbu davrda emittent kommunikatsiyasi va harakatlari alohida tartibga solinadi. [18]

Yevropa Ittifoqida normativ model yanada “prospekt-markazli”: ommaga taklif “prior publication of a prospectus” sharti bilan bog'langan, tartibga solingan bozorda savdoga qabul qilish ham prospekt e'lon qilinishini talab qiladi; prospekt vakolatli organ tasdiqsiz e'lon qilinmaydi. [15] Bundan tashqari, prospekt investor “kalit axborot”ni jamlovchi summary'ni o'z ichiga olishi va u prospektning boshqa qismlari bilan birga o'qilishi kerakligi belgilangan. [15]

Buyuk Britaniyada “public offers” va “admissions to trading” rejimi POATRs tomonidan yangi doirada qayta qurilgani, FCA esa ushbu rejimni implementatsiya qiluvchi yakuniy qoidalardan iborat hujjatlarni qabul qilib, ularning kuchga kirgan sanasini ko'rsatadi. [4] Normativ o'zgarishlarning amaliy ma'nosi shundaki, rasmiylashtirish “bir martalik listing application” va prospekt qoidalarining yangi manbalar (PRM, UKLRlar) orqali institutsional qayta konfiguratsiyasiga olib keladi. [4]

O'zbekiston amaliyotida huquqiy rasmiylashtirish bosqichi normativ ravishda aniq ketma-ketlikka ega. “Qimmatli qog'ozlar emissiyasi va emissiyaviy qimmatli qog'ozlar chiqarilishlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish qoidalari” emissiya bosqichlari sifatida (a) chiqarish to'g'risida qaror qabul qilish va tasdiqlash, (b) risolani tasdiqlash, (g) chiqarishni davlat ro'yxatidan o'tkazish, (d) chiqarishni markaziy depozitariyda hisobga olish kabi elementlarni normativ ketma-ketlik sifatida belgilaydi (banklar uchun Markaziy bank bilan kelishish elementlari ham nazarda tutiladi). [8]

Mazkur modelda emissiya qarori korporativ vakolat doirasida qabul qilinadi: qo'shimcha aksiyalar orqali ustav fondini ko'paytirish qarori umumiy yig'ilish yoki (ustav/umumiy yig'ilish qaroriga ko'ra) kuzatuv kengashi tomonidan qabul qilinishi, qarorda aksiyalar soni, joylashtirish shartlari va bahosi kabi muhim parametrlar bo'lishi shartligi mustahkamlangan. [7]

Risolani tayyorlash bo'yicha talablar ham huquqiy “minimum disclosure” sifatida ishlaydi: risola emittent boshqaruv organi tomonidan tasdiqlanishi va belgilangan axborotni o'z ichiga olishi nazarda tutiladi. [8] Emissiya hujjatlariga moliyaviy hisobot va auditor xulosasi ilova qilinishi talabi investor manfaatini himoya qiluvchi “pre-IPO verifikatsiya” instrumenti sifatida ahamiyatli: ro'yxatdan o'tkazish uchun risolaga moliyaviy hisobotlar va auditorlik tashkiloti xulosasi nusxalari ilova qilinishi ko'rsatilgan. [8]

Davlat ro'yxatidan o'tkazish jarayonining “davlat xizmati” sifatida ma'muriy reglament asosida tartibga solinishi (emissiyani ro'yxatdan o'tkazish, o'zgartirish kiritish, bekor qilish kabi xizmatlar) rasmiylashtirishning protsessual-institutsional qatlamini kuchaytiradi. [10]

C) Listing va marketing bosqichi: fond birjasiga kirish, investorlar bilan ishlash, narx belgilash. Xalqaro tajribada listing — “public company” maqomining bozor infratuzilmasidagi tasdig'i: regulyator tasdiqlagan oshkor etish hujjati (prospekt/registration statement) bozor operatori (birja) qoidalar bilan birlashib, emitentni savdo maydoniga kiritadi. Buyuk Britaniyada listing arizalari, o'zgartirishlar va boshqa rasmiy harakatlar elektron portal (Electronic Submission System) orqali taqdim etilishi, materiallar tegishli qoidalar bilan birga maslahatchilar yordamida ko'rib chiqilishi tavsiya etilishi listingning “raqamli protsedura” sifatida shakllanganini ko'rsatadi. [3] London Stock Exchange Main Market amaliyoti bo'yicha esa, birja savdoga qabul qilish uchun FCA tomonidan tasdiqlangan prospekt nusxasi va admission hujjatlari kabi elementlar taqdim etilishini talab qilishi qayd etiladi (bu jarayon regulyator–birja vakolatlarining funksional bo'linishini aks ettiradi). [5]

Marketing (roadshow) va narx belgilash mexanizmi (ko'pincha bookbuilding) IPOning sof huquqiy rasmiylashtirishdan farqli, biroq huquqiy cheklovlar bilan “ramkalanagan” bozor bosqichidir. Bookbuilding mohiyatan institutsional investorlardan talab signallarini yig'ish va hissalarini taqsimlash orqali narxni shakllantirish usuli bo'lib, u narx kashfiyoti (price discovery) va joylashtirish muvaffaqiyatini muvozanatlashtirishga xizmat qiladi. [1] AQShda waiting period doirasida kommunikatsiya va faoliyat SEC qoidalar bilan cheklanishi (gun jumping risklari) marketingning “qonuniy chegaralari”ni belgilaydi. [18]

Yevropa Ittifoqida marketingning huquqiy poydevori prospektning ommaga vaqtida taqdim etilishi va elektron shaklda ommabop resurslarda joylashtirilishi bilan bog'liq: prospekt vakolatli organ tasdiqlaganidan so'ng, ommaviy taklif yoki savdoga qabul qilish boshlanishidan kechiktirmay ommaga ochilishi, shuningdek issuer, moliyaviy vositachilar yoki bozordagi operator veb-saytlarida e'lon qilinishi mumkin. [15] Bu yondashuv marketingni “tashviqot”dan ko'ra “asoslangan oshkorlik” (substantiated disclosure)ga bog'laydi.

O'zbekiston amaliyotida listing va marketing bosqichi normativ asosda mavjud bo'lsa-da, uning institutsional to'liqligi ko'proq oshkorlik qoidalar va emissiya shartlari orqali bilvosita ta'minlanadi. “Axborot taqdim etish va e'lon qilish qoidalar” emitent va bozor ishtirokchilari oshkor qilishi shart bo'lgan axborot tartibini belgilashi, noto'g'ri ma'lumot oshkor qilinganda uni tuzatish majburiyati, shuningdek, emitentga yoki qimmatli qog'ozlarga taalluqli axborotni oshkor qilmasdan emissiyani amalga oshirish hamda insayder axborotdan foydalanish taqiqlanishini belgilashi marketing bosqichidagi asosiy huquqiy “sifat filtri” sifatida ishlaydi. [9]

Bundan tashqari, ochiq obuna (ommaviy joylashtirish) yo'li tanlanganda, emitent davlat ro'yxatidan o'tkazilganlik haqidagi xabarni e'lon qilishi va risoladagi ma'lumotlardan manfaatdor shaxslarning foydalanish tartibini ko'rsatishi shartligi ko'rsatilgan. [8] Demak, O'zbek modelida marketingning huquqiy markazi “roadshow texnikasi” emas, balki “risola-access” va “axborot oshkor etish” majburiyatining bajarilishi hisoblanadi (bu natija normativ dizayndan kelib chiqadigan xulosa sifatida qayd etiladi). [8]

D) Aksiyalarni joylashtirish bosqichi: ommaviy taklif, savdoning boshlanishi, hisob-kitob infratuzilmasi. Joylashtirish bosqichida huquqiy rejim “taklif”ni “sotuv”ga aylantiradi: AQSh yondashuvida ro'yxatdan o'tuvchi hujjat kuchga kirmaguncha sotuvga ruxsat berilmasligi ochiq aytiladi. [20] Yevropa Ittifoqida esa prospekt ommaga “offer” boshlanishidan kechiktirmay ochilishi va elektron shaklda e'lon qilinishi talab etiladi. [15] Bu ikki yondashuvning umumiy nuqtasi — investorni savdo (subscription/purchase) qaroriga olib keluvchi axborot paketini “yuridik shart”ga aylantirishidir.

O'zbekiston normativ modelida joylashtirish “davlat ro'yxatidan o'tkazishdan keyin” boshlanadigan protsedura sifatida mustahkamlangan: emitent tomonidan qimmatli qog'ozlarni joylashtirish ro'yxatdan o'tkazilgandan keyin chiqarilish shartlariga muvofiq amalga oshirilishi ko'rsatiladi. [8] Ochiq obuna yo'li bilan joylashtirishda xabar e'lon qilish va risoladan foydalanish tartibini ko'rsatish majburiyati joylashtirish bosqichiga “informatsion kirish nazorati”ni kiritadi. [8]

Joylashtirishning institutsional yakuni sifatida depozitariy hisobini yuritish bosqichi alohida normativ element sifatida ajratilgan: emissiya bosqichlarida qimmatli qog'ozlar chiqarilishini Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysida hisobga olish bosqichi mavjud. [8] Vakolatli organ ro'yxatdan o'tkazilganlikdan so'ng belgilangan muddatlarda depozitariyga tegishli hujjatlarni yuborishi va depozitariy davlat ro'yxatidan o'tkazilgan qimmatli qog'ozlarni hisobga olishi normativ tarzda ko'rsatilgan. [11] Bu, amaliy jihatdan, aksiyalar muomalasining “hisobga olish orqali mavjudlik” prinsipini kuchaytiradi hamda keyingi birja va OTC savdolarining huquqiy-texnik asosini tayyorlaydi. [11]

Joylashtirish bosqichida professional vositachilar roli ham muhim: qimmatli qog'ozlar bozorida professional faoliyatni amalga oshiruvchi subyektlar (investitsiya vositachilari va boshqalar) uchun litsenziyalash rejimi mavjudligi, u umumiy litsenziyalash qonunchiligiga muvofiq amalga oshirilishi ko'rsatiladi. [13]

E) Post-IPO bosqichi: hisobot, oshkorlik, listing talablariga rioya qilish va bozor integriteti. Post-IPO bosqichi IPOning iqtisodiy-huquqiy “narxi”ni doimiy rejimga aylantiradi: kompaniya kapital jalb qilganidan so'ng ham bozor intizomi, oshkorlik va insayderlikka qarshi talablar ostida yashaydi. AQShda IPOdan keyin kompaniya Exchange Act reporting rejimiga tushishi, muntazam ravishda Form 10-K va 10-Q orqali yillik va choraklik hisobot topshirishi, shuningdek, Form 8-K orqali muhim hodisalar haqida “current” xabar berishi ko'rsatiladi. [19]

Yevropa Ittifoqida post-IPO oshkoraligi ikki qavatli: (1) tartibga solingan bozorda savdoga qabul qilingan emitentlar uchun periodik va doimiy axborot oshkor etish talablari Transparency Directive doirasida belgilanishi; (2) bozor suiiste'mollari va insayderlikka qarshi Market Abuse Regulation (MAR) doirasidagi "inside information"ni imkon qadar tez ommaga oshkor qilish majburiyati. Transparency Directive "periodic and ongoing information"ni oshkor qilish talablarini belgilashini normativ tarzda ko'rsatadi. [2] MAR esa emitent inside information to'g'risida ommani imkon qadar tez xabardor qilishi lozimligiga ishora qiladi (modda matnidan). [14]

Buyuk Britaniyada POATRs rejimi doirasida yangi Prospectus Rules va Market Conduct (MAR) sourcebook kabi tuzilmalar yangilanganini hamda bu qoidalar kapital jalb qilishni yengillashtirish va bozorga qabul qilish xarajatlarini kamaytirish maqsadlariga xizmat qilishini FCA rasmiy ravishda bildiradi. [4]

O'zbekiston amaliyotida post-IPO bosqichi asosan "axborot taqdim etish va e'lon qilish" rejimi orqali institutlashtiriladi: mazkur qoidalar qimmatli qog'ozlar bozorida axborotni taqdim etish va e'lon qilish tartibini belgilashi ko'rsatilgan. [9] Shu bilan birga, axborotni oshkor qilmasdan emissiyani amalga oshirish va insayder axborotdan foydalanish taqiqlanishi post-IPO bozor intizomini "emissiya paytidan keyin ham" qo'llab-quvvatlovchi norma sifatida ahamiyatga ega. [9]

Bozor integriteti nuqtayi nazaridan, bozor ustidan nazorat va suiiste'mollarning oldini olish rejimi vakolatli organning institutsional imkoniyatlari bilan bog'langan; bu yerda Agentlik kapital bozori infratuzilmasini tartibga soluvchi markaziy institut sifatida maydonga chiqadi. [13]

Quyidagi 1-rasmda IPO o'tkazish bosqichlarining konseptual ketma-ketligi va ularni bog'lovchi institutsional omillar ko'rsatilgan (1-rasm).

1-rasm. IPO o'tkazish bosqichlarining konseptual ketma-ketligi²

1-rasm IPO ni alohida protseduralar yig'indisi emas, balki ishonch, oshkoralik va investor himoyasi bilan bog'langan uzluksiz jarayon sifatida talqin qilishga imkon beradi. Diagrammadan ko'rinadiki, huquqiy rasmiylashtirish va marketing bosqichlari pre-IPO tayyorgarligida yaratilgan axborot bazasiga tayansa, post-IPO disclosure ushbu jarayonni doimiy bozor intizomi bilan yakunlaydi.

Qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, IPO bosqichlari turli yurisdiksiyalarda umumiy "skelet"ga ega bo'lsa-da, ularning huquqiy "markazlari" va institutsional "og'irlik nuqtalari" farqlanadi.

Quyidagi 2-jadvalda IPO bosqichlari bo'yicha xalqaro tajriba va O'zbekiston amaliyotining qiyosiy tavsifi keltirilgan (2-jadval).

2-jadval. IPO bosqichlari bo'yicha xalqaro tajriba va O'zbekiston amaliyotining qiyosiy tavsifi³

Yurisdiksiya	Huquqiy markaz	Pre-IPO chuqurligi	Listing/marketing modeli	Post-IPO disclosure	O'zbekiston uchun xulosa
AQSh	Registration statement va effective rejimi.	Due diligence va gatekeeperlar kuchli ishlaydi.	Bookbuilding va marketing huquqiy cheklovlar bilan olib boriladi.	10-K, 10-Q va 8-K tizimi orqali doimiy reporting yuritiladi.	Hisobot arxitekturasi va javobgarlik zanjiri metodologik namuna bo'la oladi.
Yevropa Ittifoqi	Prospekti tasdiqlash va oldindan e'lon qilish talabi.	Summary va key informationga katta urg'u beriladi.	Elektron publikatsiya va market operatorlari orqali axborotga kirish kengaytiriladi.	Transparency Directive va MAR integratsiyalashgan rejim yaratadi.	Prospekt va doimiy disclosure standartlarini uyg'unlashtirish muhim.

² Muallif ishlanmasi

³ Muallif ishlanmasi

Buyuk Britaniya	POATRs hamda FCA qoidolari orqali admissions rejimi yangilangan.	Maslahatchilar va listing arizalari protsedurasi aniq raqamlashtirilgan.	ESS, listing application va market access jarayoni tizimlashtirilgan.	Prospectus Rules va Market Conduct sourcebook bilan qo'llab-quvvatlanadi.	Jarayonni soddalashtirish hamda xarajatlarni pasaytirish mumkin.
O'zbekiston	Emissiya qarori, risola, davlat ro'yxati va depozitariy hisobi bosqichma-bosqich yuritiladi.	Korporativ boshqaruv poydevori mavjud, ammo IPO readiness paketi to'liq standartlashmagan.	Marketing asosan oshkorlik majburiyatlari orqali tartibga solinadi.	Axborot taqdim etish qoidolari mavjud, lekin qatlamlashgan disclosure modeli kengaytirilishi mumkin.	Single-window integratsiya, prospekt standartlashuvi va professional vositachilar sifatini kuchaytirish zarur.

2-jadval qiyosi shuni anglatadiki, rivojlangan bozorlarda IPO samaradorligi ko'proq disclosure va reporting institutlarining qatlamlashganligiga tayanadi, O'zbekistonda esa bosqichlar normativ jihatdan mavjud bo'lsa-da, ularni yagona operatsion modelga birlashtirish ehtiyoji yuqori. Ayniqsa, pre-IPO readiness va raqamli integratsiya kapital bozoriga ishonchni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Birinchi farq — regulyator—birja rol bo'linishi va huquqiy markaz. AQShda ro'yxatdan o'tuvchi hujjatni topshirish va "effective" konsepsiyasi huquqiy markaz bo'lib, sotuvni shartlaydi; post-IPO esa Exchange Act reporting bilan doimiylashadi. [20] Yevropa Ittifoqida "prospektni oldindan e'lon qilish" va vakolatli organning "approval"i, shuningdek, prospektni elektron resurslar orqali ommaga taqdim etish (publication) markaziy o'rinda turadi. [15] Buyuk Britaniyada esa POATRs orqali public offers/admissions doirasi qayta shakllantirilib, FCA prospekt va admissions rejimini yangi qoidalar bilan implementatsiya qilganini bildiradi. [4] O'zbekistonda huquqiy markaz — emissiyani rasmiy ro'yxatdan o'tkazish va undan keyingi depozitariy hisobiga qo'yishning ketma-ket normativ bosqichlar sifatida ajratilishidir. [8]

Ikkinchi farq — pre-IPO bosqichining "institutsional chuqurligi". Xalqaro amaliyotda due diligence va nazorat qiluvchi professional ishtirokchilar (underwriter, auditor, jurist) bosqichlararo "risk filtr" vazifasini bajaradi; bu, ayniqsa, prospekt/ro'yxatdan o'tuvchi hujjatga oid javobgarlik risklari fonida kuchli motivatsiyaga ega. [17] O'zbekistonda esa pre-IPO tayyorgarlikning korporativ boshqaruv poydevori mavjud (Kodeks ichki hujjatlar tizimini tavsiya qiladi), biroq underwriter va institutional bookbuilding kabi mexanizmlarning huquqiy-institutsional "standart paket" sifatida umumiy bozor amaliyotida mustahkamlanish darajasi pastroq bo'lishi ehtimoli yuqori (bu xulosa normativ hujjatlarda marketing/price discovery texnikalarining batafsil institutlashtirilmaganidan kelib chiqqan inferensiyadir). [12]

Uchinchi farq — byurokratiya va protsessual fragmentatsiya. O'zbek modelida emissiya bosqichlarida davlat ro'yxatidan o'tkazish va markaziy depozitariyda hisobga olishning alohida bosqich sifatida ajratilgani protsessual nuqtayi nazardan "ikki pog'onali rasmiylashtirish" effektini keltirib chiqarishi mumkin. [8] Yevropa modelida ham approval va publication ajratilgan, biroq prospektni ommaga elektron shaklda chiqarish hamda prospektning yagona hujjat sifatida bozor infratuzilmasi veb-resurslarida joylashishi "bir pog'onali axborot kirishi"ni kuchaytiradi. [15] Shu ma'noda, ortiqcha byurokratiya muammosi O'zbekistonda ayniqsa "ro'yxatga olish—hisobga qo'yish—savdoga chiqarish" zanjirida raqamli integratsiya darajasi bilan bog'lanadi (inferensiya normativ ketma-ketlikdan). [8]

To'rtinchi farq — investor bilan ishlash va disclosure'ning "hayot sikli". AQSh doimiy hisobot berish tizimi (10-K/10-Q/8-K) bilan investor bilan ishlashni institutlashtiradi; bu investor munosabatlarini "kampaniya" emas, "doimiy majburiyat"ga aylantiradi. [19] Yevropa Ittifoqida periodik/doimiy oshkorlik Transparency Directive va MAR orqali, xususan, inside informationni tezkor oshkor qilish majburiyati bilan to'ldiriladi. [2] O'zbekistonda oshkorlik qoidolari mavjud bo'lib, emissiyasiz axborot oshkor etmaslik va insayder axborotdan foydalanishni taqiqlash kabi normalar bozor intizomini belgilaydi. [9] Biroq xalqaro amaliyotdagi kabi "multi-layered" (periodik + hodisaviy + bozor suiiste'mollariga qarshi) disclosure infratuzilmasini yanada standartlashtirish ehtiyoji saqlanib qoladi (bu xulosa qiyosiy normativ dizayndan kelib chiqqan). [19]

Takomillashtirish yo'llari (normativ-institutsional takliflar). O'zbekiston IPO jarayonini xalqaro standartlarga yaqinlashtirish uchun, birinchi navbatda, pre-IPO tayyorgarlik arxitekturasini kuchaytirish lozim: Corporate Governance Code tavsiya etgan ichki hujjatlar (axborot siyosati, ichki nazorat, konflikt-of-interest protokollari) ni "IPO readiness" check-listiga aylantirish va bu check-listni regulyator/bozor operatori talablarida metodik qo'llanma sifatida mustahkamlash maqsadga muvofiq. [12]

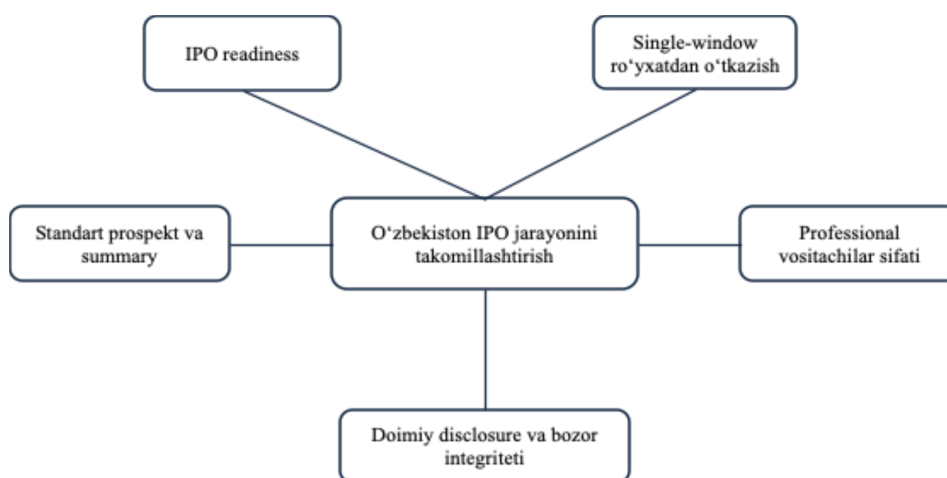

Ikkinchi yo'nalish — IPO bosqichlarini soddalashtirish va raqamlashtirish: emissiyani ro'yxatdan o'tkazish va depozitariy hisobiga qo'yish zanjirida hujjat aylanishini "single window" (yagona oynali) integratsiyaga olib kelish, vakolatli organ yuboradigan hujjatlar paketini standart elektron formatga o'tkazish va investorlar uchun risola/disclosure materiallarini markazlashgan onlayn sahifada topiladigan qilish. Bu taklif Yevropa prospekt rejimidagi elektron publikatsiya talablariga (issuer/intermediary/market website) konseptual jihatdan yaqin. [15]

Uchinchi yo'nalish — listing va disclosure talablarini xalqaro standartlarga moslashtirish: prospekt (risola)ning "summary + risk + business model + governance" kabi bo'limlarini investor uchun tushunarli, strukturaviy va verifikatsiya qilinadigan formatda taqdim etish; natijada investitsion tezis marketingdan ko'ra normativ oshkorlikka tayanadi. Bunda Yevropa prospekt "summary" konsepsiyasi va investor qarorini qo'llab-quvvatlovchi "key information" yondashuvi metodologik orientir bo'la oladi. [15]

To'rtinchi yo'nalish — institutsional infratuzilmani rivojlantirish: professional ishtirokchilar litsenziyalash va reyestr yuritish tizimlari orqali investitsiya vositachilari, maslahatchilar va boshqa "market professional"larning sifat filtrini kuchaytirish; bu pre-IPO due diligence va marketing bosqichining institutsional poydevorini mustahkamlaydi. [13]

Quyidagi 2-rasmda O'zbekiston IPO jarayonini takomillashtirishning institutsional modeli sxematik ko'rinishda ifodalangan (2-rasm).

2-rasm. O'zbekiston IPO jarayonini takomillashtirishning institutsional modeli⁴

2-rasm takomillashtirish yo'nalishlari alohida choralar emasligini, balki yagona institutsional zanjirni tashkil etishini ko'rsatadi. IPO readiness, single-window rasmiylashtirish, standart prospekt, malakali vositachilar va doimiy disclosure bir-birini kuchaytirdagina IPO jarayonining ishonchligi hamda bozor jozibadorligi oshadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

IPO bosqichlari ketma-ket tizim sifatida qaralganda, har bir bosqich o'zining iqtisodiy vazifasi (ishonch, narx kashfiyoti, kapital jalb qilish) va huquqiy vazifasi (majburiy oshkorlik, investor himoyasi, bozor integriteti) bilan ajralib turadi. Xalqaro tajribada bu tizim regulyator, birja, professional vositachilar va depozitariy o'rtasidagi vakolatlar bo'linishi hamda kuchli disclosure rejimlari bilan yopiq kontur hosil qiladi: ro'yxatdan o'tish va approval, prospekt yoki registration statement, marketingning huquqiy chegaralari hamda post-IPO doimiy hisobotlar bir-birini to'ldiradi. [15, 19, 20]

O'zbekiston amaliyotida IPOning normativ modeli aniq bosqichlarga ajratilgan: emissiya qarori, risola, davlat ro'yxatidan o'tkazish, markaziy depozitariyda hisobga olish, joylashtirish va oshkorlik qoidalari. [8, 9, 11] Shu bilan birga, xalqaro tajriba bilan qiyosda, ayniqsa pre-IPO tayyorgarlik, listing va marketing bosqichining institutsional standartlari hamda jarayonning raqamli integratsiyasi bo'yicha takomillashtirish salohiyati yuqori. [12, 13]

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Chen, Z., Morrison, A., & Wilhelm, W. J. (2014). Another look at bookbuilding, auctions, and the future of the IPO process. *Journal of Applied Corporate Finance*, 26(2), 19-29. <https://doi.org/10.1111/jacf.12063>
2. Directive 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a

4 Muallif ishlanmasi

- regulated market and amending Directive 2001/34/EC (consolidated version 2023). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A02004L0109-20230105>
3. Financial Conduct Authority. (n.d.). Listing applications, amendments, suspensions and cancellations. <https://www.fca.org.uk/markets/primary-markets/listing-applications>
  4. Financial Conduct Authority. (2025, July 15). PS25/9: New rules for the public offers and admissions to trading regime. <https://www.fca.org.uk/publications/policy-statements/ps25-9-new-rules-public-offers-admissions-trading-regime>
  5. London Stock Exchange. (2025, September). Admission and disclosure standards. https://docs.londonstockexchange.com/sites/default/files/documents/admission-and-disclosure-standards_0.pdf
  6. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023. https://www.oecd.org/en/publications/2023/09/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2023_60836fcb.html
  7. O'zbekiston Respublikasi Davlat mulki qo'mitasi huzuridagi Qimmatli qog'ozlar bozori faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish markazi bosh direktorining 31.07.2012 yildagi "Qimmatli qog'ozlar bozorida axborot taqdim etish va e'lon qilish qoidalarini tasdiqlash haqida"gi 2383-son buyrug'i // URL: <https://lex.uz/ru/docs/-2038449>
  8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 06.10.2022 yildagi "Emissiyaviy qimmatli qog'ozlar chiqarilishini davlat ro'yxatidan o'tkazish, avval davlat ro'yxatidan o'tkazilgan qimmatli qog'ozlar chiqarilishiga o'zgartirishlar va (yoki) qo'shimchalar kiritish, avval davlat ro'yxatidan o'tkazilgan qimmatli qog'ozlar chiqarilishini bekor qilish bo'yicha davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy reglamentini tasdiqlash to'g'risida"gi 572-son qarori // <https://lex.uz/docs/-6226501>
  9. O'zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligi direktorining 13.08.2025 yildagi "Qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organining "Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi" aksiyadorlik jamiyati bilan o'zaro hamkorligi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 3666-son buyrug'i // URL: <https://lex.uz/uz/docs/-7683270>
  10. O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi. (n.d.). Corporate Governance Code. <https://gov.uz/en/davaktiv/sections/view/6336>
  11. O'zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligi. (n.d.). Qimmatli qog'ozlar bozorida faoliyatni litsenziyalash. <https://napp.uz/oz/pages/qimmatli-qog-ozlar-bozorida-faoliyatni-litsenziyalash>
  12. Regulation (EU) No 596/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on market abuse (market abuse regulation). <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/596/oj/eng>
  13. Regulation (EU) 2017/1129 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading on a regulated market, and repealing Directive 2003/71/EC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32017R1129>
  14. Rodriguez, T., & Petroski, K. (2007, Summer). The Section 11 due diligence defense for director defendants. Securities Litigation Journal. <https://scholarship.law.slu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1195&context=faculty>
  15. Šimek, D. (2025). The determinants of voluntary disclosure in IPO prospectuses: A systematic literature review. Český finanční a účetní časopis, 2025(1), 66-118. <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.610>
  16. U.S. House of Representatives, Office of the Law Revision Counsel. (n.d.). 15 U.S.C. § 77e: Prohibitions relating to interstate commerce and the mails. <https://uscode.house.gov/view.xhtml?req=granuleid:USC-prelim-title15-section77e&num=0&edition=prelim>
  17. U.S. Securities and Exchange Commission. (2024, June 20). Exchange Act reporting and registration. <https://www.sec.gov/resources-small-businesses/going-public/exchange-act-reporting-registration>
  18. U.S. Securities and Exchange Commission. (2024, June 21). Going public. <https://www.sec.gov/resources-small-businesses/going-public>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
